

EGYETÉRTÉS

SZERKESZTŐSÉG: BUDAPEST VI. SZERECSEN-UTCA 85. KEZELŐTANÁRSÁG NEM KÖLDÖNK VISSZA. CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL. ELŐFIZETÉSI DÍJ: Vidékre postán v. helyben hához hordva...

KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, VI. DALSHÉNY-UTCA 1. HIRDETÉSEK ÉS NYILTÉRBE VALÓ KÖLÖMÉNYEKET FELVEZŐ KIRÁLYHATÁRSÁG... PÁRISBAN: J. J. G. & Co. 21. híz. Foub. Montmartre.

Francia-ország ölelkezése.

Talán együtt jár a francia népszellem zseniális könnyedségével és lendülő vérmességével, hogy a francziákat néha a nemzeti élet legnagyobb kérdéseiben megfoghatatlanul gyerekeseknek látjuk. Ha valamért lelkesedni van okuk, aligha nem történik meg az is, hogy a lelkesedés hullámai a józanság minden korlátain tulessap...

a francziák korábbi kronstadti tüntetése nem birna politikai jelentőséggel. Határozott tendencia van benne mindenesetre, olyan, mely a nemzetközi viszonyok jellegét befolyásolhatja. A gazdasági háboru megindulása óta Oroszország és Németország kölcsönös hangulata ismét keserényesebbé vált és Szt-Pétervártól valószínűleg tanácsosnak találták azt is, hogy a harmas-szövetség udvarai között létező benső szolidaritásnak legújabb tanúsításait, az orosz trónörökös megjelenését az elzárt hadgyakorlatokon, Vilmos császár részvételét a községi gyakorlatokon valami olyan tüntetéssel ellensúlyozzák, mely Franciaország és Oroszország változatlanul egymással vetett bizalmáról tanuskodjék. De nem is lehet kételkedni, hogy az oroszok, valamint hogy Kronstadt után nem tették, most sem akarják magukat lekötölni a francia politika számításainak. A mi Oroszország kormányát elsősorban vezeti, mikor a francziáknak kedves tüntetésekre megy bele, az szemmel láthatóan közönséges pénzügyi spekuláció. A kronstadti ölelkezés után az oroszoknak könnyű szerezni a francziáknak a tőkekezelésből milliárdnyi kölcsönökét kiszivattyúzni és a német piacokról kitesztelt orosz állampapírokat a francia piacra áthárítani. Oroszországnak most ismét kölcsönre van szüksége, és semmi kétség, hogy dacára a Panama-csatornában elszórt nemzeti vagyonnak az orosz-francia ölelkezés megújított mámorában az orosz zsebek ismét szépen meg fognak telni. A felségség czár is, dacára finnyos orrának, azt tartja, hogy a köztársasági pénz „non olet”. A francziák azonban már bevallhatnák maguknak, hogy az orosz-francia szövetség déliháború képének futó bolondjai voltak. Még nem igen volt a francia politikanak olyan ténykedése, melynél az orosz barátságának pozitív hasznát vette volna. Annál több hasznát vették az oroszok a francia barátságának. Mindkét részről a nagy vonzódások alapja nem a természetes nemzeti szimpáthia és a benső hajlandóság, hanem közönséges önző számítás. Csak hogy a francziák önzésükben naivak és gyerekesek is, ellenben az oroszok érték a módját.

A dolgok ily állásában mi sajnálkozást érezhetünk a francziák hőbortos túleszpongaságáért, de legalább az egy jó következtetést látjuk, hogy az európai békét nem kell közvetlen veszedelemtől féltünk. Az orosz tengerészteszettek a lelkesedés fergetegében fogják Franciaországon végigtáncszelni, az orosz állampapírt ujjonnan francia milliokkal fog megteletni, a francziák pedig jó időre ismét balga reményesség édes mannaivá fognak jönlakni. Persze, ha a párisi boulevardoktól függne, a testvéri ölelkezés mámoros tánczát fegyverek csörgése mellett mindjárt Németországba roptennék át, de a furfangos oroszoknak van rá gondjuk, hogy a legnagyobb elragadtatás közepett is francziáknak kezeit lefogják. Azután akadnak még hevenyészett apostolok, kik bennünket magyarokat is bele akarnának szédíteni a francia-orosz táncba, hogy ha már az oroszok felültették a francziákat, legyen még egy harmadik is, kit mindketten felültetnek. Ilyen dolgok fölött tanácskozik most is Rimler Gyula ur madam Juliette Adammal a magyar függetlenségi pártnak hitangyá vált cége alatt.

Budapest, szeptember 14.

Báró Merkl altábornagynak, a hadügyminiszterium ideiglenes vezetőjének a katonai ügyellenek dolgaiban kiadott rendelete, melynek tartalmát már közöltük, szőszirint így hangzik: «A legénység bántalmazásáról szóló panaszok feltűnésekor a parancsnok, a parancsnok, habár tulozva is adják elő őket, lényegben többnyire igazoltak. E szomorú jelenség oká leginkább az elégtelen kitanításban, a hiányos felügyeletben és az ilyen ritéségek nagyon is elnéző megítélésében rejlik. A legnagyobb figyelmet fordítandó tehát erre az ügyre és a jelzett kihágások ellen a legszigorubb intézkedéseket kell alkalmazni. Különösen az olyan tisztek, a kik alantassáikat durván bántalmazzák és azok a parancsnokok, a kik ez ellen erővel szembe lépnek, parancsnoki tisztség vesztésére alkalmatlannak tekintendők és ügyeknek minősítendők. Először az idei szeptember, azután pedig minden évnegyed végén a katonai területi parancsnokok részéről a tényállás rövid előadásával jelentés teendő a közös hadügyminiszteriumhoz a bántalmazások dolgaiban tisztek és különösbbe esetekben altisztek ellen elrendelt bírói és fegyelmi büntetésekről. Kitöltetlen beadványok is beküldendő. Bíróági megbüntetésnek, mint nagyon is figyelmeztetőnek azokat kell tekinteni, melyeknél a büntetendő cselekményt, — még ha szolgálaton kívül követték is el, mikor tehát nem kvalifikálható a szolgálati hatalom túllépése által elkövetett «szolgálati előírás megsértése büntetéknek», — a katonai büntetőrendszert 290. §-ban jelzett terhelő körülmények között követték el. E rendelet valamennyi hadtestparancsnokának azzal az utasítással küldet meg, hogy a szükséges intézkedéseket fogadják. — Mint nekünk Bécsből távirtoztak, a rendelet még báró Bauer volt hadügyminiszter intézkedésére bocsátották ki.

AZ EZREDEVES ÜNNEP.

A következőkben közöljük az e tárgyban beérkezett újabb közleményeket: III. A főváros. (i) Mindnyaján számítottuk rá, hogy az ünneplő ország dédelgetett fővárosa szintén méltó részt kelt a millenniumi ünnepben s nem éri be azzal, hogy a kiállítás az ország az ő — ingyen átengedett — területén csinálja meg s hogy a két új hidat is — minden kárpótás nélkül — engedje az állam felépíttetni. Nem vártuk a fővárostól semmi országos, hanem csak városi érdemi kezdeményt, de mégis olyat, mely hozzá, mint fő- és székvárosához méltó. Mi készül majd el igazán, nem merjük gószolni, mert nem tudjuk, a különböző bizottságoknak alapszabályilag mennyi idő és befolyás van biztosítva. 1. A lipótvárosi bazilika felszentelése minden-

esetre méltó pontja lesz az ünnepségeknek. E szentegyház díszere van a városnak és ha nem halmozná el annyi fősözű czifraság, művészi arányával még impozánsabb benyomást tenné. Valóban érthetetlen, ily hatalmas példa után miért nem lett szakkörökben általános a meggyőződés, hogy ezental a síkságon elterülő Pesten csak kupolás templomot kell emelni; a VII. kerületi meg a köbányai azért épülhetett volna a lipótvárosnál kisebb arányokban. Noha igaz, hogy Bécsben is mindössze csak két kisebb kupolás templom van. 2. A központi vásárcsarnok megnyitása méltó helyet foglal el majd a város ünnepségi sorozatában. S ha a kerületi vásárcsarnok is addigra elkészülnek, a tanács bizonyosan számíthat az oly szerényeghez szoktatott fővárosi lakosság kötelese hátlására. 3. Központi városárh építése elődázhatatlan helye is szerencsésen van immár megválasztva. Ha a Károlykaszárnyát lebontják, mulhatatlannal lebonthat alá kerül az evangélikus szabálytalan sokszögű háztorjába is. Oly ter áll itt el, mely méltó arra, hogy Budapest székháza ott épüljön. Sokba fog kerülni, igaz, de utóljára a főváros is tehát valamit a főváros szépitéséért. S épült az új városkáz is 10—15 évig s akkor megírja s örömet adja a lakosság a költségek. A millenniumra elég, ha minden előleges kérdés el van intézve, egy bizonyos maximum az épülete megszavazva s a — nem internacionális — pályázat a legjobb tervre kiírva. 4. Budapest azzal a szerencsével díszeskedhetik, hogy a nagy Salamon Ferenc kezdte megírni történetét. Ennek folytatásáról a város most bizonyára hajlandó lesz gondoskodni. 5. A szabadságzóbor ügyében is a millenniumra döntő lépés történhetik. Ha a gyűjtött összeg meg folszaporodik, annál jobb; de nem látom be, hogy százezer forintból méltó emlékre nem töltek. A szobornak megízás útján való elkészíttetését határozottan elzárunk. Epen nem oly sürgős, hogy az a millenniumra készen legyen — megbízással sem nyerhetünk már addig kézz — megízással — hanem igenis az sürgős, legyen végre az országban egy igazán jó, egy előkelően művészi szobra olyan, a melyet például Párisban sem nevetünk ki s Bécsben is megbecsülnének. Ilyenre érdemes pár évig várni. Ne a művészre várjunk — az már megvan, bárki lesz; hanem arra, hogy az a művész ráérjen az Andrássy-, a Baross-, a Szent-István- s a királyi párt ábrázoló szoborvetézet mellett belemélyedni a nagy feladatba s olyat teremtteni, mi neki és nekünk egyaránt dicsőségű lesz. Ha a millenniumkor a szabadságzóborra a város csak a pályázatot írja is ki, megfelelt kötelességnek.

Van még egy tervem, de azt csak utólag meglehet fölhozni: az fővárosi múzeum alapítását. De megvalósítására a mi viszonyaink között gondolni sem lehet. A főváros négyezer forintot szavazott meg éventik művészi czélokra és e feltűnő események sem erre fordítja, hanem műpárra — noha nem hiszem, hogy e czélra csak a művészeti érdekek rovására lehetne pénzét előteremteti. Azt mi nem értjük meg, hogy teszem idegenforgalomból sem lehet olcsó vasutakkal és drága hirdetésekkel teremteni; kell valaminek lenni, a miért érdemes ide jönni. Az egy Madonna több idegent visz Drezdába s az Assunta Velenczébe, mint mindaz összevéve, a mi Budapest nyújthat. Ha a főváros három évvel előlöt megveszi a görög képeket, jövedelmi forrást szerzett volna vele polgárainak. Vagy azt hisszük, hogy az idegen ipart ingyen lehet megteremteni? Egy fővárosi muzéum alapítása hatalmas lépés volna az ily ipar meghonosítása felé. Meg egy fővárosi nyilvános könyvtár — szükségét is szoba akartam hozni, de félek, kinevetnek vele. Minek egy városi könyvtár? Ha az ország megészálta a városnak az Andrássy-utát, meg a

kiadói hivatal: Budapest, VI. Dalszhény-utca 1. Hirdetéseket és nyilteerbe való kölöményeket felvező királyhatárság... Párisban: J. J. G. & Co. 21. híz. Foub. Montmartre.

IV. Megyék és városok.

Fellette örövendes az a hazafias mozgalom, mely országzerte külső jelben is akarja a nagy nemzeti eseményt megörökíteni. Az a szerencsésen teremt minden történelmi nevezetes helyen azonyeg szobornál állíttassék föl, elmerül az általános hűbületben. Igazán eredetien furcsa gondolat ugyanazon öntött-vas hőssel vagy bronzlétesüléssel önmagukkal népesíteni be az országot Kárpátoktól az Adriáig!

Hiszenlyendó terv, hogy minden megye, melynek még nincs, irassa meg a monografiját. Nem kell, nem is lehet talán, hogy akkora el is készüljön; elég, ha a munka megítható kezébe kerül. A városok alkalomra méltó terv az is, hogy megyék és városok valamely bugzöldöknek a határukban lefolyt valamely nagy történelmi eseménynek, a körtük született valamely kiváló férfúnak emléket állítsanak, osslappal, emlékvél, melcsoborral megörökíteni. Hogy itt mindjárt országos gyűlést készítsenek szervezni, nem komoly gondolkodás; hanem buzó akar jelle. Lám, mit csinált Pozsony városa! Nem lártázta fel az országot, nem dikciótól telték, hanem megszavazott egymaga 60.000 frot a «Morianur» művészi megörökítésére: ez az igazi hazafias eljárás, mely bár példaképül szolgálja széles Magyarországon, a hol a viszonyok az utánaz megengedik. Es megengedik sok helyen, a hol azért nem fog történni semmi. Kolozsvárnak megles alkalmasint a Mátyás-szobra — mire készült azonban Pécs, Székesfehérvár, Debrecen, Miskolc, Temesvár, Szabadka, Nagyvárad stb. stb. — mire? Egy szől sem hallott senki. Alig is fognak tenni valamit. Társadalmunk nem annyira szegény, mint gyanú; ereiben lassan kering a sűrű vér, meg elmejében gyorsan úzik egymást az illekeny tervezetek. A teltre kész és tetekben megvalósuló akarát, a nyugati társadalmak műveltségének az igazi fölköréje, nálunk meg csak feljőben van. Meglátszik: össze fognak gyűnni száz ezrla ötezer forintot s meg fognak emíttetni ezer banketten százszáz ezer forintot.

Az a terv különben, hogy minden megye és nagyobb város örökítsék meg legnagyobb fiát vagy legnagyobb eseményét köben, ezben vagy vaszon, alkalmasabb, hogy ugy mondjam, előkelő formában is felmerül. E szerint az így készülő műtárgyak mind itt Budapestben gyűltetnek egybe egy millenniumi ünnepben, állandó emlékeztetőül a nagy ösökre és állandó buzáttal követésükre. Híre jart, hogy képviselői és művészi körökben ez eszme élénk megbeszélés és helyes tárgyat képezte, hogy több fopap és kormányfűsi is melegen érdeklődött iránta és megvalósítása már csak az alkalmas helyről kiinduló kezdeményes múlnék. Alig merjük hiáni, hogy e kezdeményre nem hiába várunk. Egy dolgot merünk ajánlani; a hol keresztül viszik, nagyot lendítenek művészi és kulturai állapotaink s mégis esélyes összegbe kerülne; egy-egy főispánbeiktatás is többé kerül, pedig nem bizonyos, hogy akkora haszonnal járna. S itt sem kell adni egyenkint, személy szerint; csak meg kell szavazni. Minden megye alapján szegényorsú és kitűnő élemleneti fű számarra két millenniumi ünnepünket; az egyikat a politechnikumon, a másikat a tudomány-egyetemen jeles sikerrel tanuló ifjú nyerteni el. Az így kitűntelt szabadon választhatna Budapest vagy Kolozsvár között, de az országban kelene maradnia. Száz fűjunt többet methetnénk így föl az anyagi gondok alól, emelők egyetemi polgárságunk tudományos színvonalát s meggyőkeztetnők benne, a mi valamennyink közkiára

Klapka és Kuza fejedelem.

Vérrokonai közül III. Napoleonnak legdrágább köztulajdonos a kedves unokaöccs, Jerome herceg volt. Ritka alak a maga nemében. Egyéni meggyőződése szerint teliver köztársaság. Elméletiárára szabrita császári kegyelmezen. Nagy labon van rendezve. Pazarul költökezik. Nyílt és fényes háza van Párisban, vidéken, mindenütt. Százszekret fölémszertnek estélyei, lakomái, kedvtelése. S adósságainak kiegyenlítése mely eret vag koronkint a koronás nagybátyja — magánpénztárán. Ebben és a politikában egyformán vetélytársa a császárnak: örökös szalka tehát Eugenia szemében! De nélkülözhetlen rossz otthon és kifelé a császárra néve...

Jerome herceg a demokracia képviselője a Tuileriakban. Kapocs a kenyér és a tömeg között. Nyelve a közvéleménynek, mikor a császári politikának szüksége van erre. Bűnbak, ha a dinamikus érdek úgy kívánja, hogy a felelősséget valami baklövésért vagy erőszakosságért más vegye vállaira. Asztalánál sok oly vendég tölri meg a száját, a ki világot be nem tenné lábát a Tuileriakba, vagy európai föltűnést és megbotránkozást okozna a küludvaroknál, ha ott elfogadná. Szóval — egyik főszlopa a trónnak és a korlátlan uralomnak tetelleg; szabadelvi frázisaival és kritikájának élességével akármint felülteti és jágre is viszi azokat, a kik egyszer jóhiszeműleg, mégis rövidlátásból állandóan, vagy legalább ideig-óraig megbiznak benne.

Az 1859-ki orosz hadjárat, a villafraanci béke után a város h a khamelonszerzetet játsza. Hímezettől bevallja, hogy az ő műve a — hirtelen be. Sutyomban tovább izgat azonban tág lelkiismerettel, könnyű vérell Ausztria ellen s benn van a keze mindenenbe, a mit az orosz forradalom végez, vagy a magyar emigráció tervéz — Ausztria rovására. Már 1859. aug. közepén azzal csiklandozza Klapka fűlét: «Ne vesztite el ön reményét. A mi elvezettünk látszik, meglehet, csak el van halasztva. Szükség, hogy a viszonyok, melyek önkönfűkői és egy hatalmas személyiség között létrejöttek, ne szakadjanak meg egészen.»

Dr. Vajda Emil, kitől nem régen Kossuth terjedelmét és jellemzárát jelent meg, Aomdrom hűse című könyvet ír Klapka tábornokról. A sajtó által levő munka egyik fejezetét közöljük itt mutatóvnyul. Párisban galgenhorrall egy kis borost is for a magyar emigráció orra alá ugyan e levelben: «Tartis on a

1860 január 3-án pedig, megköszönve Klapka-nak ujevi udvözeletét, meghívja őt — Párisba s «szinte barátságot vagy rokonszenvet és nagyra-becsülést emleget Kossuth iránt. S még beszédesebb és nyiltabb egy jan. 24-én kelt levelében, a hol már határozottan kimondja, hogy «a dolgok soká igy nem maradhatnak. Tehát készen kell lenni, hogy kiűtvén a háboru, Ausztria orosz- és magyarországi ellenségei egyszerre tűsessenék rá s ne egymás után.»

Klapka márczius első napjaiban valóban tisztelkedett a hercegnél s csak úgy hűdedezt, mikor ez kézzelfogható segítségét ajánlotta a végre, hogy a magyar emigráció legyver-depot-t létesítsen valahol, például Angliában vagy Corsica szigetén. A magyar tábornok élt az egyszer a gyanupárral. Hűbele Baláz módjára nem vette késsz prnek a herceg minden szavát, söt Kossuthnak írt levelében «minden nemű komoly szándékot és horderőt megtagad a herceg nyilatkozataitól. Mindamellét hosszabb emlékiratot készit s ebben egyelőre 25—30.000 puskát, 10—15.000 kardot és pisztolyt s néhány újat vontosvó ügyüt kér s e hadiszerek leltározására Genúvát vagy Szardínia valamely pontját véli legalkalmasabbnak. Ö hercegségre illő köszönettel és kelő jóindulattal vette tudomásul az írásbeli előterjesztést. Beváltani az ő szavát az orosz kormány volt fontartva.

Erett gyümölcs mindig levélük önmagától az ágról. S ölébe hull az okos embernek, a ki úgy áll a fa alá, hogy ide s ne a feje buhája essék...

Egész Itália megérett már az egyesülésre. Emberei beavatkozás tartósan nem vehetett többé gátat az eszme megtestesülésének. Kérdéses legfőbb az volt: kie lesz a gyümölcs? S habár legtöbb józommal e részben Szardínia birt, Napoleon valamely «állami szövetség» szurrogatunával a «római pápa előktele alatt» akart port hinteni a nemzet szemébe. Elkészét és fölsült. Itala fara da se!... Toscana, Parma, Piacenza méltó vezért kapott Farinban; Nápoly hőnek, hazafinak, eszményileg fűnséges szabaditót Garibaldiiban. S Észak és Dél a nép szava, tehát ismét szava által a szék királyi oltalma alá helyezkedtek. Válaszfal gyánánt közöljük az egyházi állam volt

emlékeztetőben, írja, miként azoknak, kik emancipációt és szabadságot akarnak, nagy hibájak az, hogy készen soha sincsenek! * Az osztrák-olasz első háboru alatt odaszállított 20.000 puskát Napoleonnal nyelteklen Kuzza önkönfűkői fejedelemnek ajándékozta. Részletét — a mi kúrnak...

beekelve. E válaszfalon rést kellett törni okvetlenül, hogy szárazon is érintkezessenek az egy családú lett északi és déli testvérek a közös háztartásban.

Cavour gróf, a ki már január végén visszaállott a kormány — élere, nem sokat töprengt. Umbriát s a Mária-kat szemelte ki kényelmes kapunak a Dél felé.

A francia császár sanda szemmel nézte az általános fölfordulást, de visszahátasra csak arra szorítottok, hogy Róma biztosítására francia hajtókat küldött. Ausztria hűsüba mélyebben belevágot a nagyszerű változás. Fegyveres intervenciója örül-örülóra valószínűbbé tetszett.

Cavour nem riadt vissza a kiállításól, hogy ura királyi kénytelen lesz ezuttal francia segély nélkül venni föl a keztyút. Más szövetséget keresett. Talált is a magyar emigrációban...

A magyar nemzeti igazgatóság, már február kezdetén Párisban Kiss Miklóst, Turinban Pulszy Ferenczet nevezte ki képviselőjévé. S Kossuth élénk leveleváltást folytat innenforra mindkét irányban. Ugyane hol vezette Szweddy Frigyes követésével egyenes összeköttetésbe lép Cavour gróffal magával is, április hó első napjaiban pedig egy óriási «Utasításban» apróra kifejti és szabja rája Pulszyknak: miket mondjon? tegeyen?

Mivel sötétebb felhők ornyosulnak Ausztria fölül Viktor Emánuel feje föl, annál bensőbbé szövídött ismét a viszony Cavour és a magyar emigráció között.

Előbb csak Klapka és Teleky vándorolnak Turinba; szeptember elején megjelenik ott Kossuth is. Beszél Cavourral és a királlyal. Tanácskozik igazgatóiraival. S a magyar nemzeti igazgatóság nevében szeptember 10-én egyezséget köt Cavour gróffal, melyet mindjárt másnap a minisztertanács szentesit, kölcsönösen kötelezővé és felbonthatlanná.

Ez egyezség értelmében a szárd kormány jelentékeny mennyiségű fegyvert küld Keletre, Szerbiába és a dunai fejedelemeknek. Viseli a szállítási költségeket. Százszekret ad «igynézők hazaküldésére s az országát való folytonos érintkezés fontartására». Jóval nagyobb összeget arra, hogy Kossuth magyar bankót nyomasson a szabadságharc költségeire, ha majd magyar területen fog ez folyni. S megengedi, hogy orosz föl-

dön a fölmentő sereg magköveül újabb légio szerveztessekké...

A magyar triumvirat szeptember 18-án tulboldogan térnek meg Turinból otthonnak csuolt londoni és giti tülhelyeikhez.

Virradatnak néztek azt a kicsi darab kék eget, melyről a felhőkárpitot félrevonta egy köbor szél. S hasadó hajnal molyosyának, a mi pár derült perc csupán a mogorva éjszakában.

Turr István tábornok, Eber Nándor dandárparancsnok hosszú sör jönevű bajtársal első fölívásra vetélkedve ajánlották föl szolgálatukat a magyar nemzeti igazgatóságának. Károlyi Gyula gróf százszekret arany frakott hozott haza az előke-születetkre. Kossuthhoz is megjött a százszekret frank fogláló s a bankóprész megkezdhetette Angliában munködését. Végül október hóban Genúvából öt hajón egész kis arzenál indult Keletre, ágyúk ki-szebb-nagyobb kaliberrel; java puskák és pisztolyok; csillogó pengéjú kardok; löányag bőven, kartács, gránát több a szükségesnél. A csomagolásra felügyelő Vetter tábornoknak csakugy szikrázott a szeme örömeiben...

Valami cacska toll a bécsi «Wanderer»-ben idöneköltséle kifecsegett ugyan egyetmást a széleskerékű kocsikból; s ithon is eljárt a szája néhány tulbuzó elégtelenség, s elfogatások történetét fölös számmal, különösen a Delvidéken; de mi ez a tenyéryní árnyék a fenn elősorolt örövendes mozzanatok szerte sugározó fényességéhez képest?

A magyar emigráció fellegvárjai fájdalom! a balsors sulyosabb csapái alatt omlottak most porba... Essünk át röviden e gyászos visszaemlékezésen...

Az «új magyar bankó» Ausztria pórtel támadta meg s minthogy az angol bíróság a fölpe-re javára döntött, a címzetes milliók porra, hamuvá étek egy hivatalos kemenczében.

A másik «százszekret frank aranyban» othon sem lendit sokat. Hamar a nyakára hágtak. A gyönyörű fegyverszállítvány pedig az öt hajón szintén ebek harminczadára jutott. Az 59-ki tragikomédia Keleten mindén részben ismétlődik. Kuzza herceg eleinte nyájasan börtöngt; később ráteszi hirtelen a tíz körmét az olcsó préda egy részére. S ő maga sziye be Bécsben — Pétervártól: «Oltások el a tüzet, mielőtt belépek a tíz házatok gyulekőny zsupfödelébe!» A Turinban megállapított haditerv az Al-Dunánál Klapkát meg majdmen korlátlan hata-

lommal fővezérré. Egyetlen kikötés: túrtörtésse harezí buzágmalt, míg Turinból hallja, hogy indult! Utávalóul ötszont font sterlinget nyontak a markába. De elláták gazdagon apró pénzzel is mellőz-hellen mellékiadásokkra.

Optimizmus rózsaszínbén festi a jövőt meg akkor is, mikor a láthatár szélén csak a távoliság miatt látszik «fekete pontnak» — veszeley. A gúny nyársfogár nem öltötte magára az aranyzsíroszóni tábornoki egyenruhát, míg üzleti dolgait le nem bonyolítja. A mint ezélt rendbe jött, átengedte vitorlát a szélnek.

November 8-án fölkeresi Turinban Cavour gróft. Meghökken itt kisse, mikor az orosz államférfúnak, ki a bankogyártáshoz könnyedén megadta a nagy összeg foglaltól, a «folytatás» kiutalványozásánál kétélyei támadtak: «vajon e problematikus értékű magyar bankó valóságos elkerülhetlenül szükséges-e? De aggályai hamar cslanznak. Ga-nuán és Livornón át Nápolyba evez. Ráveszi itt Turr, hogy Szerbia felől ő vezényelje majdan a támadást. S november 14-én teljes egy óráit tölt a király dolgozószobájában és dagadó kellel megegyen már most zöbét vetni, a miből szent hely szerint vihar fog nőni Ausztria elsöprésére.

Lábáról levern meg az sem bírja, hogy Konstantinápolyban rosszabb-rosszabb hírek vároznak réa. Az öt hajóból hármalt fölogaltak a Duna torkolatánál. A másik kettőnek osztrák hadihajók Argus-szemekkel kísérik minden mozcsozánt.

«Se baj!» írja Klapka Kossuthnak. Majd lekére beszél ő Kuzának s nyelbesíti a megfellekelt ügyet.

A szemesely találkozás 1861. január 8-án valóban létrejött. Szeme színe némileg meg is puhult Kuba. A rákövetkező tenger alkudozásnak, lötás-fűtséknak, diplomaciának s suba alatti más cselzövé-gütségek legutolsó fonala pedig ott található Klapka egyik levelenek zárószavaiban:

«Kuzza tökéletesen ellenünk fordult. Dühből, a miért nem ajánlottuk föl neki legalább is Erdélyt. Ha megövíva életem csilglatom, február közepén Londonban leszek. Reményem van, fájdalom! oda van. Összes terveink, ha csak valami rendkívüli körülmény közbe nem jön, meg vannak hiúsulva.»

EGYETÉRTÉS
1893. szeptember 15.
A következők fele...

oly jésztöng hamar pusztul ki belőle: az idealizmus... Mindössze 1500-2000 forintból van évenként szó - melyik megye nem bírja el azt, mihebt akarja? Minden egyetértől hallgatók. Pedig érdemes volna még a fopapságról, az akadémiáról, az egyetemről s az ifjúság mozgalmáról szólni. De tudni máris több a kelletlen. Így egy csomóban - hiányoznak a végrehajtó hatalom - a legraktikusabb tervek sorozata is leha tervezgetések tetszeltek. A hol e hatalom megvan, ott meglevőnek az eszme, testet öltött a gondolat s a terv telté érlelődik a végrehajtó dicsőségére s valamennyünk udvére, hasznára.

VIDÉK.

Borsodvármegye özi közgyűlése élénk érdeklődés mellett tartotta meg báró Vay Béla főispán elnöke alatt. Az előterjesztett alapsani évnegyedves jelentés szerint a kolerában 9 községben 21 megbetegedett történt. szeptember 3-án újabb eset nem fordult elő. A vármegye 1894. évi költségvetése (melyet az Egyetértés már közölte) a közgyűlés jóváhagyta s elfogadta Bizonny Ákos indítványát, hogy a hiány a megtakarításokból fedeztessék; ha pedig ez nem lehetséges, padát fog kivetíteni. - A Dicsőgöy községben fenforogó rendellenes közigazgatási állapotok megszüntetésére a helyi biznisszert figyelem felhívják. - Majd dísmérséssel emlekedett meg a közgyűlés a kir. közjegyzővé kinevezett Szaffka Pál tisztú főjegyzőről. Ezután került szóba a németnyelvű katonai átiratok ügye. Erre vonatkozólag az állandó választmány következő javaslatát fogadták el egyhangulag: "Borsodvármegye községeiben abban a meggyőződésben van, hogy a nagyméltóságú helyi biznisszert ur rendeltetése nem felel meg az 1840. évi VI. törvénynek 9. §-a szellemének, sem azon kétségtelen jognak és tekintélynek, mely a magyar állam területén a magyar nyelvet minden bizonyonyal megilleti, melynek érvényét szerzeni a magyar nemzetnek elutasíthatatlan kötelesség. Kerjük ezért a nagyméltóságú miniszter urat, hogy akár közigazgatási, akár törvényhozási uton elrendeltesse, hogy a közös hadseregnek a magyar állam területén állandóan elhelyezett mindenmely felsőbb s alsóbb parancsnokságai, kormányzó testületei, hatóságai, hivatalnokai akár megkeresésre, akár saját kezdeményezésükre a magyar hatóságokkal magyar nyelven levelezzenek, ez utóbbit pedig ne legyenek kötelesek a katonai hatóságok német nyelvű levelezéseit elfogadni. Ez oly természetes s jogos követelése a magyar nyelvnek a magyar hazában, hogy ennek kielégítését alkotmányjogi és igazságszerűségünk sem fogja megtagadni, ha kellőleg felvilágosítottak. - A bódavölgyi vasút ügyében tudomásul vették az egyes községek hozzájárulásáról szóló jelentést és elhatározták, hogy Borsodvármegye mintegy 25.000 forintot kitévő hozzájárulási összegét illetőleg egy legközelebb tartandó rendkívüli közgyűlés döntőn vegye el.

Pestmegye közigazgatási bizottsága ma délután ülést tartott, Beniczky Ferenc főispán elnöke alatt. Az ülésen ott voltak: Földváry Mihály alispán, gr. Szapáry István, Földváry Miklós, Gulner Gyula, Baross Pál, Halász Orbán, Bussányi László, Hollo Lajos. Néhány jelenteknélgy ügy elintézése után a bizottság Szüle Ferenc zsigedi lakos felebbezést tárgyalta. Ebben a felebbezésben Szüle Ferenc a városi képviselőket választásának megsemmisítését kéri, mert a választók nevezéseket nyilvánosságra nem tették ki és így a választójoguk nem elhárították a jogok, hogy esetleges feloszlásukat megelégessék. A bizottság a betérjesztett okmányokból a Szüle Ferenc állítását beigazolta nem látta és el felebbezéssel elutasítva véleményezte. Hasonlóképp elutasították Kécsker Antal szentiváni birtokos felebbezést is, melyben a megyei rendőri írtetésnek terjesztet a jogok felmentését kéri. Emlék esaknag egy óráig tartó vitát idézett elő Demkó János vármegyei pletbanos felmentésének ügye. Demkó János ugyanis kérvényt adott be a főszerelőnek, melyben azt kéri, hogy a főszerelőre rendelje el a vacsi püspökség, illetőleg a püspökség vagyonkezelőinek, hogy a vereséghatár pletbanos részére a püspökség erejéből kiadandó fidejuciumot, melyet embezmékekert ota a püspök vagottat le, rakatott öbe és őristetett az erdőn addig, míg a pletbanos behatározza, jövöre is ilyen módon szolgál-tassa ki és ne kényszerítse a pletbanos arra,

hogy a neki járó 65 méter fát egyszerre vessele haza. A főszerelő Demkó János kerelméből elutasította és a szolgabírósg határozatát az alispán is helyben hagyta. Demkó János azonban nem nyugodott meg az alispán másodikok ítéletében, hanem fel-folyamodott a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, a ki az ügyet leletta a megyéhez. Így került az ügy ma a közigazgatási bizottság ülésén ismét tárgyalás alá. Bussányi Lászlónak és Gulner Gyulának a fő-ügyész véleményét felsőfokozással utána bizottság egy a főszerelőhöz, mint az alispán határozat megsemmisítését hozta javaslatba.

A tanfelügyelő jelentéseéről Pollák Jakabot az iskola tanfői alállban - mint rendes tanfői megörösíteték. Tóth József postmezei tanfelügyelő előadására alapjan a közigazgatási bizottság kimondta, hogy fülhivjan a szabadszállási község elöljáróság és iskolaszéke, hogy a menyiben a községi iskolába járó katolikus gyermekek a hitoktatásra a távolsg miatt a szabadszállási-jakabzállási puszti katolikus iskolába nem jarnak, ne göröditseik a katolikus iskolaszéknek olyan intézkedése, a melyvel a a katolikus gyermekek hitoktatását biztosítják, semmiféle akadályt. Ha pedig a katolikus iskolaszék valakik, a katolikus gyermekekre kivevett bizottosítás mellett a hitoktatás megzör, e dijak beosztása ellen az elöljáróságnak nem lehet jóga fel-szólalnia.

Rácskeve községet utasították, hogy miután az ottani katolikus és református iskolák tulságosan ne-pesek, ebben az ügyben tartanak képviselői gyűlést s ennek idejét a királyi tanfelügyelővel tudassák. Hasonlóképp utasították a sziget-becsei községi elöljáróságot is, hogy miután az ottani községi iskola tulpejes, egy második iskolát létesítsen.

Az adófelügyelő jelentése szerint a múlt hónapban adóhatárolt volt 3388 92 forint 31 krajczár, befizetők ezzel szemben 2.151.679 forint 45 krajczár és egy a jelenlegi határolt összege 1.237.112 forint 58 krajczár. Ez az eredmény a múlt év megfelelő időszakhoz viszonyítva 23.004 forint 6 krajczár kedvezőtelenebb. Több csekélyebb fontosságu ügy elintézése után az ülés véget ért.

Fegyelmű ügyek Pestmegyéjén. Ma délután többrendű fegyelmű ügyet tárgyalta Pestmegye közigazgatási bizottságának fegyelmi választmánya. Első sorban Ladányi László pesti felsőjárású szolgabíró fegyelmi ügye került előadásra. A főispán, a leg-utóbb tett vizsgáló-körúta alkalmával a nevezett fő-szolgabíró hivatalában nagyfokú rendtelenséget talált s ezért ott a hivatalától felüggesztette, valamint Záborszky Béla jarási inokot is. Beniczky Ferenc főispán a tárgyalás megkezdése előtt irás-bellel jelentette be a fegyelmi választmány előtt, hogy - mert Ladányi főszolgabíró azt ir-szellette, hogy ott a főispán nem a hivatalbeli dol-gal miatt üldözi - az elnöki széklet az alispánnak engedje át. Az ügy keretében Földváry Mihály s Bussányi László főszólalása után a fegyelmi választ-mány egyezkedés közben szavazott bizalmat Beniczky Ferenc főispánnak. A fegyelmi választmány letar-gyalva az ügyet, Ladányi László főszolgabíró 200 frt, Záborszky Béla inokot pedig 60 frt pénz-bírságra, valamint a főinokot költségek viselésére ítélte. Ezután Fellegyháza r. tanácsos város elöljáróságának fegyelmi ügyét tárgyalta, a mely ügy a következő: Fellegyháza város tanácsa tavaly elhatározta, hogy állandó bacaréputelt építtet 8000 frt költséggel s midon az ide vonatkozó tervek elkészültek, az építést azonnal el is kezdték. Az alispán fülhivta a fellegy-házai tanácsot, hogy az építést azonnal hagyja abban s addig ne folytassa, a míg erre az engedélyt a vármegye közgyűlése meg nem adja. A fellegyházai tanács erre nem is hederített s az építélt esaknem teljesen elkészítette. Ekkor Föld-váry Mihály rendelileg ültötte el a további építést. Erre már hajlott a tanács s azóta a fellegyházai bazár ott áll a piacon befejezetlenül, a tétözet gerendaival ellátva, de földet nélkül. Pestvármegye közgyűlése az alispán indítványára elrendelte a fegyelmi eljárást, a melynek befejezte ma történt meg. A fegyelmi választmány határozata következőképp szól: Dr. Zámbo Géza polgármester élnaraszaltandó 300 frt pénz-bírságban, Urján István főjegyző 200 frtban, Szerelmeyi Karoly, Mészáros Géza tanácsosok, továbbá Huszka Duzzó tiszti ügyész és Dobok Ferenc tanácsosok 100-100 frtban, Fazekas Kálmán tiszteletbeli tanácsosok, Hoffner Imre szászsegyi dr. Soor Ferenc 50-50 forintban, Csák Kálmán és Csorányi Imre jegyzőket a fegyelmi választmány felmentette, végül Felszék Mihály soroksári jegyző fegyelmi ügyet tárgyalta, a ki szál volt vadolva, hogy nem könyvevte el azokat az összegette, a melyeket nála befizettek. A fegyelmi választmány az állásból való elmozdításra ítélte.

Debreczen virilistái. Debreczen törvényhatósági bizottságának legtöbb adóítottó tagjának névsorát az 1893. évi evre ma állították össze. Első a névsorban Steinfeld Mihály nagybirtokos és tokepenész 13.679 frt 87 kr adóval, utóbbi vagyis 93-ik Steinfeld Antal maganzó 565 frt 64 kral. A 32 első virilista a következők: Steinfeld Mihály 13679-87, Simonffy

Iuro polgármester 3387.86 (kétzeres), Csanak József 3330.68, Fodor József 2953.77 (kétzeres), Szikszay József 2766.81, Vecsey Zoltán 2674.78, Kovács János 2633.11, Kardos László 2315.12 (kétzeres), Kozsorus Lajos 2176.99 (kétzeres), Szászina Lajos 2003.92, Ruckl Géza 1998.08 (kétzeres), Áron Miksa 1889.01, Jámor Ferenc 1760.16, Biedermann József 1710, dr. Szikszai Szabó József 1704.24 (kétzeres), Dragota László 1459.53, Szilágyi Karoly 1452.16 (kétzeres), Gerebly Fülöp 1378.01, Kuczik Gábor 1357.14 (kétzeres), Horváth István 1332.01, dr. Rotschnek V. Emil 1301.92 (kétzeres), Komlosy Arthur 1293.77 (kétzeres), dr. Ujfaluassy József 1281.94 (kétzeres), Weisz Levi 1274.44, Fried Emil 1206.64, Bulzter Ágoston 1151.66, Zador Lajos 1118.19 (kétzeres), Bánfalvi István 1062.62, Weinberger Lajos 1061.29, Zsigely Péter 1054.08 (kétzeres), Vecsey Imre 1052.38, Lipai Miklós 1044.12 frt adóval. Kétzeresen számoltak adójuk nyereségüket a névsora Puky Gyula kir. táblai elnök és Sági Gyula vasúti üzletvezető, a mi nagy nyereségnek tekinthető.

Szatmár sz. kir. város törvényhatóságának a katonai levelezés tárgyában a helyi biznisszert-rimhoz intézett feliratára a helyi biznisszert a követ-kezőt válaszolta: "A kérdéses körrendelet a katonai hatóságok levelezésénél a magyar nyelv használatá-nak, egy részben eddig fennállott gyakorlatokat, mint a szabad királyi város közönsége által hivatközött 1840. VI. cz. 9-ik §-ban foglalt körrendeletet is mesze tulmenő tert biztosít, mert az 1839. és 1840. évi országgyűlések irataiban hitelesen kitűnik, hogy a törvényhozás a sokszor hivatközött 1840. VI. cz. 9. §-nak kitétele alatt: "a magyar ezredék kormá-nyai" csupán csak a mai ezredék parancsnokságait értette, egyéb katonai hatóságok ellenben em kitételek alatt egyáltalában nem értett. Ezen értelmezés mellett a szab. kir. város közönségének kérdéses felirataiban előterjesztett ama kérelme, hogy a hivatközött tör-vénynek érvényt szerezzen és hogy kötelezően tegyen, mikép a hatóság minden körülmények között magyar nyelven levelezen, tárgyaljan, mert a 2903. em. sz. alatt kibocsátott körrendeletet megfogva a magyar nyelv használatát törvényként van teljes érvény-ben hatályba helyezve, hanem ezen törvény rend-elkezésén túl oly katonai hatóságok is - habar nem minden esetben - magyarul tartoznak levelezni, a melyek erre a szab. kir. város közönsége által hivat-között törvényzakas alapján nem volnaak kötelez-hetők. A törvényhatóság közgyűlése ma tárgyalta a miniszteri feliratot s azt tudomásul venni határozta, egyttal felirt az országgyűléshez.

A dunamelléki ref. egyházkerület közgyűlése Szász Karoly püspök október hó 21-ére hívta össze.

Nagyvárad, szept. 14. Nagyvárad törvényhatósági bizottságának ma közgyűlésen örömmel vették tudomásul a közegészségügy zavartalan állapotát, ugyanezen helyesleget fogadta a közgyűlés Széj polgármesternek havi jelentésében kifejezett rosaszalát a Pápai elleni tiltások és kihágások tárgyában. A közgyűlés egyhangulag mondott köszönetet Schlauch bírósnak és a kaptalanak azért, hogy a Szent László-szobrot a város díszére felállították. A tisztviselők, községi tanácsok és a kezelőszemélyzetnek ez evre is drágasági pótlékok szavaztak meg huszonegy ezer forint összeggel. Az építendő állandó színház ügye végre dílóra jött, a menyiben a közgyűlés szabóssággal elhatározta, hogy a színház a magy-piac-terre épül. A margitta-félszigetnyi helyi érdekű vasút segélyezésére ötezer forintot szavaztak meg. Az ezredes országos kiállítás nagyváradi kerületi bizottság működésének támogatására száz forintot szavaz-tak meg. Több tárgy holnapra maradt.

Selmeczbánya, szept. 14. A mai közgyűlésen Rosmer főispán elismerő szavak kíséretében adta át Szilnyai József főjegyzőnek a Ferenc József-rend lovagkeresztjét. A kitüntetett szép szavakkal köszönte meg a kitüntetés. A közgyűlés köszönetet szavazott a főispánnak közbeszólásáért. Elhatározták, hogy az összes népszerűkötetben tisztán magyarul tanít-sanak.

Szeged, szept. 14. (Az Egyetértés tudósítójának táviratja) Szeged város közönsége ma közgyűlésében egyhangy határozattal kimondta, hogy a harmadik egyetemnek Szegeden való felállításá esetén, az egyet-em elzárja megszavazt közönségben egy millió hon-gát és egy 128 ezer frt értékű telket ingyen enged át és a városi közterheket az orvosi fakultás elzárja-nak megfizető módon 100 ezer frt költséggel átadja. Továbbá az egyetem ügyében szükséges intéz-kedések megterelése, egy állandó bizottságot küldött ki. A közgyűlés a bizottság közgyűlése által előga-dott memorandumot fog a királynak és a közoktatás-ügyi miniszternek áttuytjani. A helyi biznisszert ren-deletet ellen, melyvel a Szóchevny-ter parkiroszást nem hagyta helyben, a mai közgyűlés élesen kikelt s nagy szöbösséggel elhatározta, hogy a rendeletet nem fogantossítja, hanem jógaúl fogva fölir a helyi biznisszertre a parkiroszást ügyében hozott előbbi köz-gyűlési határozat jóváhagyásáért.

Szeged, szept. 14. (Az Egyetértés tudósítójának táviratja) Szeged város közönsége ma közgyűlésében egyhangy határozattal kimondta, hogy a harmadik egyetemnek Szegeden való felállításá esetén, az egyet-em elzárja megszavazt közönségben egy millió hon-gát és egy 128 ezer frt értékű telket ingyen enged át és a városi közterheket az orvosi fakultás elzárja-nak megfizető módon 100 ezer frt költséggel átadja. Továbbá az egyetem ügyében szükséges intéz-kedések megterelése, egy állandó bizottságot küldött ki. A közgyűlés a bizottság közgyűlése által előga-dott memorandumot fog a királynak és a közoktatás-ügyi miniszternek áttuytjani. A helyi biznisszert ren-deletet ellen, melyvel a Szóchevny-ter parkiroszást nem hagyta helyben, a mai közgyűlés élesen kikelt s nagy szöbösséggel elhatározta, hogy a rendeletet nem fogantossítja, hanem jógaúl fogva fölir a helyi biznisszertre a parkiroszást ügyében hozott előbbi köz-gyűlési határozat jóváhagyásáért.

Szeged, szept. 14. (Az Egyetértés tudósítójának táviratja) Szeged város közönsége ma közgyűlésében egyhangy határozattal kimondta, hogy a harmadik egyetemnek Szegeden való felállításá esetén, az egyet-em elzárja megszavazt közönségben egy millió hon-gát és egy 128 ezer frt értékű telket ingyen enged át és a városi közterheket az orvosi fakultás elzárja-nak megfizető módon 100 ezer frt költséggel átadja. Továbbá az egyetem ügyében szükséges intéz-kedések megterelése, egy állandó bizottságot küldött ki. A közgyűlés a bizottság közgyűlése által előga-dott memorandumot fog a királynak és a közoktatás-ügyi miniszternek áttuytjani. A helyi biznisszert ren-deletet ellen, melyvel a Szóchevny-ter parkiroszást nem hagyta helyben, a mai közgyűlés élesen kikelt s nagy szöbösséggel elhatározta, hogy a rendeletet nem fogantossítja, hanem jógaúl fogva fölir a helyi biznisszertre a parkiroszást ügyében hozott előbbi köz-gyűlési határozat jóváhagyásáért.

Zágráb, szept. 14. A főszekesegyházi kaptalan ma délelőtt nagy szöbösséggel Gugler Pál kanonokot és címzetes püspököt választotta meg a zágrábi főegyházmegye kaptalan helynökévé.

A községi hadgyakorlatok.

Kőszeg, szept. 14. (Az Egyetértés kiküldött tudósítójának táviratja.) A csapatok összpontosítása ma megkezdődött. Összesen 100.000 ember van Köz-seg körül összevonva, a mi haderő, a melyen eddig meg Magyarországon, sőt Európában is egyelvény hadgyakorlatban sem volt együtt. A hadgyakorlatok-nál a főhadvezetésre a főszólyt az önálló parancsnokok taktikai ügyességre, azután a különböző fegyver-ment mozgási gyorsaságra és a csapatok kitar-tására fekteti. A döntő bírák ebből a három szem-pontból kiindulva, mondják majd ítéletüket.

Radó főispán, a ki már ideérkezett, bámulatos tevékenységet fejt ki és naphosszat betűtjezt az udvartól érkező sifirőzött táviratokat.

Az idegenek önzölése Szombathelyről és Bécstől megkezdődött. A vendégek elszállásolásáról mintaszertien gondoskodtak. Örövendes jelenség, hogy Köz-seg németajku lakosai magyarságukkal tüntetnek és sietnek a német ezteblakokat magyarral felesle-rlni s a városból minden német jellegű elváto-ltani. Valamennyi német utcai feliratot ma el-tűntették. A községi főterem ma este már néhány ezer idegen sétalgotat a villamoson kivilágított közor. A város gyönyörűen van feldíszítve. A sok lobogóval ágó látni a városot. De csakis nemzeti színű zászló és bajor meg német színek lát-hatók, kötéjű sasnak híre sincs csak itt-ott látható egy picizke sárga-fehér zászló. Kellemelem benyomást tesz a feltűnő sok csendőrorjárt, mely folytonosan cirkál a városban. Közseg lakosai közül ötszáz-tagu polgári rendőrség alakult és a városi kapitány rendelkezésére bocsátotta magát, egy a melyen érthetetlen, ugyanolyan kár is ez a városi rendőri apparátus, mert a hangulat nagyon lelkes és hazafias. A német császár mindössze csak négy szobában fog lakni; lakásából gyönyörű kilátás nyílik a hegységre. - Királyunk teljes udvarral érkezik ide. Huszonhat udvari szakács már megérkezett. Radó főispán helyi miniszter vendége számára külön konyhat rendezett be. A vármegyei közégi kisbírák küldöttségel kérték engedelmét arra, hogy a király újat Szombathely-től Közsegig faklyakkal világhathassak meg a falusi népseg segédkezővel. Tervük keresztültelére az engedélyt azonnal megkapta.

Szombathelyen továbbá negyven tagu helyi bizottság szervekedett, mely a királyt az indóházban virágcsokorral és nemzeti színű szalagon feliralt tisztelet meg. A főispán már tudára adta a kabi-netiroda főnökének, Pápaynak, a negyvenes helyi-bizottság óhaját.

Szombathely és Közseg közt külön telefonálom-ma létesült az ünnepélyre. A községi tüzijáték legjellemzőbb látványossága lesz a hármasszövet-ség allegorikus bemutatása a hegyescsokor.

Pénteken a következő falragaszt tűzik ki Vas-megye valamennyi községében:

Vasvármegye közönségéhez. Nagy napok közelednek Vasvármegye.

Ó eszteri és apostoli királyi felsége, dicsőségesen uralkodó királyunk hadseregünk nagy gyakorlatára világszerte több hatalmas uralkodóval e hó 16-án vármegyünk területére, Közseg sz. kir. városba ér-kezik s több napot fog körözben tartani.

Meg vagyok róla győződve, hogy minden igaz magyar, Vasvármegye minden lakosa hazafias örömmel fogadja az eseményt.

Minden nemzet, mely fejlődéséhez ragaszkodik, a jobbgyi hódolat érzelmével adózik fejedelmének, de a magyar szív örömtől dobban fel mindannyiszor, midőn felséges királyát hu népe közt megjeleni látja.

Másik elmerültséget. De kettőjük közül az ezredes volt inkább elmerült, azt kérde magától, hol és mikor ismerkedhet meg Miss Ellen Mr. Weare-rel, és mi lesz a következménye viszonzalálko-suknak.

Még más is érthetetlen volt előtte. Hallotta, midőn Mr. Weare Elainának szólította. És ő képzelenben tolyton ezt a nevet ismétlé. Úgy talála, hogy ez a név annyira illik hozzá jóga arczából és titkos bánatához; de a melyen jógaúl fogva szöbölt őt az a fiatal ember a keresztnevében, ha csokgyuan az a neve?

A ma délutáni eseményt nem említették meg Mr. Weare, midőn fölálltak, hogy aludni menj-nék, nem szólt:

- Igaz, hogy is hívják azt az öreg urat, a ki ma délután meglátogattunk?

- Mr. Bowyer. Úgy hiszem, hogy ezelőtt ügy-vedit írdojait volt Ausztráliában.

- Es - és az a fiatal högy?

- Miss Warde, az unokahögy.

- Mar regóta vannak itt?

(Folytatása következik)

Nem pusztá hódolat a királyi fény és hatalom iránt, hanem a törbelen hűség és igaz szeretet me-leg érzelmeivel üdvözlő és fogadja a magyar nép sz-reletett királyát.

Boldog a nemzet, melynek jó királyi van. S mi boldogító tudattal várjuk, ünnepejüket a legjobb ura-kodót, a ki jóságos atyja nemzetünknek, legjobb öre és biztosítéka alkotmányos szabadságunknak, kiknek bölcs és igazságos uralkodása által hazánk alkot-mány fejlődése biztosítottat s nemzetünk - a halad-ko ravat megörvite - a szellemi és anyagi felvirá-gzás feltételeit megszerezte és már diadalmasan tör-elore a népek nagy versenyen.

Mindezt - isten után - első sorban a legelőb magyar embernek, felséges királyunknak köszöböljük, kiknek atyai szíve a legemesebb uralkodói érzetnek gazdag forrása, melyből áldás és békeséggel árad edes hazánkra, vigasz és megnyugvas szegénynek, gazda-gnak egyaránt.

Midőn e történelmi nevezetességű eseményről Vas-vármegye lakosságát értesíteni szerencsém van, egy-szersmind azon reményemnek adok kifejezést, hogy var-megyénk minden lakosa öszinte örömmel ünnepeji meg a nagy napokat, melyeket felséges királyunk kö-röngbön tölt, s alattóló próbált hűsége és igaz hön-punkári érzületét ez ünnepi napokban is kellő kife-jezésre juttatja s fenyesen fogja igazolni az uralkodó előtt, hogy a magyar nép legelőb hatalmas igaz hazafiságban s legelőb hazafiságra s törvények tiszteletében és a törvényes rend fenntartásában áll.

Ezzel fogadjuk s ezzel ünnepejünk legelőb magyar felséges urunkat s halottal szívvel és igaz szeretettel kiáltjuk:

Isten hozta körünkbe!
Eljen a király!
Szombathely, 1893. évi szept. 10-én.

Károlyi Antal s. k.;
Vasvármegye alispánja.

Kőszeg, szept. 14. Ma dében 6 felébe udvariar-tási személyzetének számos tagja ide érkezett. Ise érkezte továbbá a főudvarmesteri hivatal tagjai is és ma este Jókajfalussy János miniszteri tanácsos.

Az udvari ebédek tekintetéből szükséges intézke-dések nagy tevékenységet igényelnek és annál több ügyelőséggel jarnak, mert a nagy étterem, a melyet csak nagy közböcsölés lát lebontásának teremtették elő-ig is csak 70-75 személyt fogad magába. A három uralkodó kísérete maga, - hozzá érve a gyakorlatokra meghívott összes katonai attachedak, - 84 emberre rug s még minden beleszámítva egyetlen felbörög, egyetlen egy tábornok sem. Ennek következtében nem csekély gondot és körültekintést igényel az öt udvari ebédt való meghívások beosztása, annal is inkább, mert a bejelentett számos küldöttség jarkat között mintegy husz titkos tanácsos van. A vasárnap este hat órakor a német császár megérkezése után tar-tandó udvari ebéd különösen ünnepegyesnek ígérkezik.

Ide érkezett ma Albrecht főherceg háztartásának személyzete is, a kinek szintén naponta jelen sok a vendége, mert a hadgyakorlatok köntözéséhez be-osztott összes tiszteket magához hívta vendégekül.

Az elmei szerek s a takarmánymentek ára itt, va-lamint az egész megyében, annyira felszokott, hogy a közigazgatási hatóságok valószínűleg kénytelenek lesz-nek e tekintetben intézkedéseket tenni, hogy vissza-déseknak elejét vegyék. A vendéglősöknek egyébrint Közseg városban magában már megszabták az éttek és italok maximális árát.

A legutóbbi napokban szokatlanul nagy számmal jelentek meg hírlapok, köztük több németországi lap-nak tudósítói is, a kik ismerkedés céljából szomba-ten, e hó 16-án a «Struce» szalóban tartandó ebédre vannak meghívva.

A hadgyakorlatok köntözésére szigorúan meghagya, hogy fényképezési készülékkel senki külön en-gedély nélkül a hadgyakorlatok színhelyére ne bocsát-tassék.

Wekerle miniszterelnök a hadgyakorlatok befeje-tével szeptember 21-én innen Budapestre át Böhéyer utazik.

A dugulató expedíciók csekélyebb fajta diplomáciai eseteket lón az útjateka, artatlan tollharczsal és vertelen záradékkal. A szard kor-mányt Tur István tábornok húzta ki a hínarból, kijelentvén, hogy a kofellé fogyerveket Garibaldi ajándékozta neki. Mint alféllé maganyagvont követeli vissza!

Február végén a jobb sorsa méltó ágyúk, pus-kák, pisztolyok sületlenül visszakerkeztek Genovába. Dr. Vojta Emil.

VÁD ALATT.

Mr. Bowyer keserű hangon beszélt, de miatlatt e szavak az ajkán dhangzotok, tudta, hogy ezek a gondolatok a Mrs. Priolo agyában fogauzottak és nem az övében. Nem mert Ellen fel pillan-tani, attól félve, hogy szemrehányó tekintetével találkoznának.

Mikor az idegen először megszólalt, Ellen hirte-len hátra húzódott egy sötét ablaknyitáscsésbe és göröcsen kapaszokott a függönybe. Azt hitte egyvelőre kipattant - szíve oly gyorsan dobogott, hogy majdnem megfulladt tőle: de bármennyire szenvedett is, kinja még növekedett. Mr. Bowyer-nek utóbb mondott minden szava des törkén hatolt szívébe, és mégis, ebben a pillanatban fáj-dalma kölcsönözött neki erőt.

Kimerülve onon ki a szobából, a nélkül, hogy távozását észrevették volna. Kívén az ezredes, ki az első percztől fogva élesen megfigyelte, es-dálkozva azon, hogy mi idezethet elő nála ilyen változás. A szerelmén élesen ki, az ezredes már régen nem állatta magát erre vonatkozólag. Tudta, hogy mi az oka annak, hogy annyira igyek-szik a leány szolgálataira lenni, mi az oka annak, hogy szívesen föloldozza elvált, vagyonát, ha ezáltal Ellen megkímélhető valani bánattól.

Szeretném tudni, vajon igaz-e, hogy a vízbe-höz egész életét látja végig vonalni szemre előtt. Ha az igaz, akkor ez még borzalmasabb teszi ezt a halat.

On, úgy látszik, azt hiszi, hogy csak a roz-szat, a mit az ember életében elkövetett, azt látja, monda az ezredes.

Mr. Bowyer várakozásilejen nézett a fiatal emberre, a ki már egyszer olyan közel volt a vízbefulladáshoz; az azonban komolyan monda:

On feleli, hogy eszmeletlen kívül voltam,

mikor a vízbe estem, így hát megváltam ettől kímélve.

- Mert én azt hiszem, hogy alig van közöt-tünk valaki, a ki földúlás nélkül tekinthetne vissza elétére.

- Hajlandó vagyok azt állítani, hogy senki sincs, szolt közbe hirtelen Mr. Weare. - Sohasem gondolt on arra, hogy mi minden lappang a közönséges élet leple alatt? Ha az ember meggon-dolja, hogy hány fölfedezetlen büntény van, a melyet soha ki nem derítenek, akkor segítheti csak az ember, hány bűnös emberrel lehetséges, hogy baráti viszonyban állunk. Az a fiatal leány, a ki néhány nappal ezelőt asthaloz vezettem, lehet, hogy gyilkos, a nélkül, hogy tudnánk, és fiának az a barátja a kit én úgy megkedvelt, ezredes ur, lehet, hogy tolvaj és hamisjátékos.

- Ez nagyon valószínűtlen, válaszolt az ez-redes.

Megengedem, hogy bár lehetőségeket, de nem valószínűségeket állítok: de arról meg vagyok győződve, hogy mindnyájukban szumnyav bűnös hajlandóság. A kifejlődése csak a kísértés alkalmát vagy a véletlenségtől függ.

On fatalista! volt a félig lenező válasz.

Az ezredes azt hitte, hogy barátja meggon-dolatlanul beszél. Az ezredesnél minden őszintesége mellett nem volt egyszerűbb ember, és noha nem tagadta a bűn létezését általában, azt nem lehetett véle elhitni, hogy valaki különösen rossz.

Mr. Bowyer, a ki mindig vonzott mindaz, a mi rendkívüli, különösen érdekelt a fiatal ember fölfigása és ezt nem is igyekezett titkolni.

Azt akarja on mondani, kérde élénken, hogy valóban tud esetet rá, hogy olyan ember, mint az, a melyet leirt, gyanulatlán, szabadon járt ismerősei között?

— **Előkelő vasuti tolvaj.** Olaszországban nagy föltűnést kelt *Elia*, anconai képviselő fiának a letartóztatása. A fiatal Elia ismert világi és sok barátja van főleg Genovában, Turinban és Anconában. Nagyon gazdagnak és kifogástalan gentlemannek tartották, most pedig — **lopás miatt** tartóztatják le. A bizonyítási anyag valóban lejutott. **Tizenegy lopott uti táskát** és számtalan lopott holmit találtak nála. A mikor elfogták, az újján gyémántgyűrűt viselt, melyet *Malacria* tábornoktól lopott. Eddig **63 füljelentés érkezett ellene.** Barátai azzal akarják menteni, hogy kleptomániában szenved. Ezzel szemben most kiderül, hogy a fiatal embernek temérdek az adóssága, a melyről eddig senki sem tudott.

— **Előtt a miniszteri hivatalnok.** *Bodnár* Gyuláról, a kereskedelmi miniszterem előtti műszaki tanácsosról még mindig nincs pozitív hír. *London*-ból jelentik, hogy az Amerikából érkezett hajó egyik pinczerje Southamptonban látta, a mint *Bodnár* a hajó kikötésekor talány kihajolt a hajó korlátján. Vajon akkor milyen véletlenül, vagy szándékosan a vízbe esett-e, arról a pinczér nem tud biztosan mondani. Tény az, hogy azóta *Bodnár* nyom vesztett. — **A slyti fűrészpálya épése.** Westerlandból (Sylt) jelentik e hó 12-éről, hogy az ismert tengeri fürdő főépülete hétfőn reggel teljesen legett. A tűz az épület északi szárnyában keletkezett és oly gyorsan harapódott el, hogy lakói csak puszta életüket menthették meg. A tűz fenygetté a postahivatalt, az acélforrás épületet és a „Német északi-őrs” címzett szállót is. A pályaudvar épületét a tűz már megfogta, de még nem lehetett menteni. A kigyulladt főépület első emeletéről egy ott lakó hamburgi kereskedő leugrott és kettős bordatöréssel szenvedett. Más nem járt szerencsésen. A tűz keletkezésének oka még nincs kiderítve.

— **Vonatkilátás.** A temesvári-budapesti vonaton ma reggel három óra felé Kikinda és Szent-Hubert közti egy tehervonat kisiklott, azonban, mint táviratokból, a vonat szerencsére megállt. A gépen kívül csak néhány kocsi ugrott ki. A pályatest csak kisebb mérvű rongálást szenvedett.

— **Felbontott dinamit-csónak.** Mint Orsováról táviratozták, a jelenleg Kozla mellett dolgozó 5. számú fűróhajó dinamit-csónakja teljesen ismeretlen okokból a rajta működő munkással tegnap a levegőbe repült, a nekül, hogy maga a fűróhajó a legeszközökkel sérült szelvéte volna. A nagy elővigyázat, melyet az építési vállalat alkalmazt, a mennyiben az összes robbantószerkezetet kézzel vezérelték, a fűróhajókat távolra hozva az eseményeket használ, melyek egyetlen ember őrizete alatt állanak, nagyobb szerencsétlenséget megakadályozott.

— **Egy híres énekes nő férjhezmenetele.** Budapest zenekezdő körében is bizonyára feltűnést fog kelteni a hír, hogy *Materna* Annamária, a bécsi udvari operának számos éven át drámai primadonnája, a kinek férje, *Friedrich*, két évvel ezelőtt halt meg, ismét férjhez ment. Ez pedig az, a kit szívével és kezével megajándékozott, tulajdon *anokácse*, a huszonnégy éves *Materna* Károly.

— **Örsekeskőves Cleveland ellen.** *Newyorkból* sürgönyzik e hó 13-áról, hogy *Pittsburg* egy ügyvédet tartóztatják le, a kit azonnal valódnak, hogy *Cleveland* élnek élete ellen összeesküvést szőtt.

— **Lopott dohány a pénzügykaszárnyában.** *Debreczenből* írják, hogy csak a múlt hetekben leplezték le két pénzücsőt, s ma megint lopások érték háromat. Tegnap délután ugyanis a fővárosi az udvaron sétálva észrevette, hogy a kerítésnél közközár vágott dohány van elszórva. Ez a dolgot gyanusnak tart fel, mert tudomása szerint a *fajta dohány* a *lakatnyában nem igen kerül* s rögtön jelentést tett a dolgról. Elrendelték a vizsgálatot és egy dohánygyári tisztviselő a fővárosihoz meg egy kiküldött hatósági közzel foglalkoztak a nyomozásához. Legelőször is az éjjeli őrk lakásába mentek, mert az a gyanú ébredt fel bennük, hogy a dohányt a lakatnyában levők szórhatták el. A kanapé fölöttük *készár darab* szultán-cigarettát találtak. Az ágyat felbontva, nagyobb mennyiségű dohánykészletre akadtak. Volt az ágyban egy kilo tisztviselői közközár vágott, 30 gr. alföldi laska és 500 gr. tisztviselői szűzdohány, továbbá 500 darab rövid szivar, 63 darab magyar szivarka és 6 darab jeníde cigarettát. Teljesen tisztában voltak már azzal, hogy itt más nem követhette el a tettet, mint a lakatnyában szolgálatot teljesítő éjjeli őrk. Ezeket

— **Letartóztatott szikszarkók.** A rendőrség ma Nyul Sándor meszarószékgyártó 200 forint, *Magara* József kocsipest 34 forint elűkaszatása miatt letartóztatta. Mindkettőt a gazdája üzleti pénzéből szikszarkozt.

— **Öngyilkossági kísérlet.** *Friedländer* Béla huszonháromezer kereskedővel ma reggel a városig tben, a *Hermína-kámpola* közelében eddig ismeretlen okból felbontotta magát. Eszméletlen állapotban szállították a Rókus-kórházba. Alig maradt életben.

— **Tékozló fia.** *Riesz* János táplói lakos ma pannagett fel a fővárosi pályán, saját fia, *Riesz* Mátyas, 19 éves tanuló ellen. A kénytelenül fia ugyanis ellopja apjának ötezer forintot takarékpénztári könyveket s a pénzt felvéve, a fővárosra jött, hol néhány napig nagyban derőzött. Par napja eltűnt a fővárosból. A rendőrség elrendelte a körözését.

vallatúra fogták s háromórán kiderült, hogy ők követék el a tettet. Ezt a három fiúcsót a pénzügykaszárny **rögtön elbocsátotta a szolgálatból** s megindította ellenük a fogelmi eljárást, főképp annak kiderítésére, hogy miképen került a felsorolt dohánykészlet a pénzücsőt birtokába.

— **Egyiptomi szembifás.** A trahomások vasuton szállítása ügyében a belügyminiszter azt a rendeletet intézte a törvényhatóságokhoz, hogy minden egyes olyan esetben, midőn ilyen beteg szállítására szük van, az illető vasuti állomásfőnökök az indulás előtt tizenkét órával értesíteni kell, hogy külön kocsikat lehessen a vonaton késleltetni tartani. Egyiptomi szemfájásban szenvedőket gyorsvonatokon nem szabad szállítani.

— **Véres verekedés olasz munkások közt.** *Newyorkból* sürgönyzik e hó 12-éről: Vasárnap mintegy hatvan olasz munkás megalott egy rochesteri csapatszeben. A munkások valami fölött összeszólalkoztak, miből véres verekedés támadt. Az olaszok *késeikkel és törőikkel* támadtak egymásra. *Hárman közülük halva maradtak*, többen súlyosan megsebesültek. Verkedés közben feldúlt egy paraffin lámpa: a ház tüzet fogott és teljesen legett. Több ember a lángokban halt halálát.

— **Időjárás a fővárosban.** Egy pillanatra úgy tetszett, hogy kánikulába illő napra ébredtünk. De csak egy pillanatra: a reggeli órákban. Minél közelebb értünk azután a délhez, a legkór annál jobban lehült, sőt délután már határozottan hideg volt. Ezalatt az ég is besötélt fekete felhőkkel s minden pillanattal nagy vihar kitörését várták. De a vihar abban maradt, hanem a felhők még éjjel is ott feketellének az égbolton.

— **A birkozások vége.** A Salomonczyk-féle hipodromban ma délután *Robineti* és *Pytlasinsky* mérköztek meg. *Robineti* volt a győztes, de a jury kifogásolta az ő diadalt. Erre *Robineti* elhagyta a porondot. *Pierri* és *Pascal* nagyon megborították *Robineti* viselése módján, lármát csaptak s a karzati közönség közreműködésével olyan zavart támasztottak, hogy a rendőrség kellett a zavart lecsillapítani. A főkapitány a mai botrány miatt a hipodromban való birkozást véglegesen betiltotta.

— **Tűz a nyílt utcán.** Érdekes tüzeset fordult elő ma délelőtt a *Maria Terézia-tervezet*. *Szent* Adolf festékereskedő szállító kocsijáról ma délelőtt 11 órák egy 60 kilogramm benzines üreg legett s tartalma az utca közepére s a villamos vasutak vágányaihoz folyt. Par pillanat múlva egy villamos kocsi arra haladt s az áram szikrái a benzint meggyújtották. Az égő benzin azonnal körülfalodta a tova robbogó kocsit s harmincz méter hosszúságban pillanat alatt lángba borult az utca közepére, vagyis az arra kiömlött benzin. A villamos vasutak kocsijában kár nem esett, mert a kocsi gyorsan kijutott a lángok közül. A lángok a *Maria Terézia-tervezet* templom tornyát csapdákolt fel s a tűz mintegy 20 percig tartott, mely által tömörked ember nézte az érdekes látványosságot. Kár szerencsére senkiben nem esett.

— **Részen a másvilágra.** *Friválszky* István, 51 éves szababegéd, régi törzsvendég volt a *Kontinuum* 31. számú *Buchelmayer*-korszármának, a hol majd minden este részegre itta magát. Tegnap este még a rendesnél is jobban berugett, úgy, hogy a lábára sem lehetett állítani. A kereszmaros nem akarta az utcára kitenni, lefektette tehát egy lécczára az ivóban s rázarta éjleire a korsókat. Ma reggel azután öltözött fel, részegre szababegéd, a fűróhajókat vezető a törvényeszköz orvostani intézetbe vitte. Halál valószínűleg a túlságos mennyiségben megivott szesz okozta.

— **Letartóztatott szikszarkók.** A rendőrség ma Nyul Sándor meszarószékgyártó 200 forint, *Magara* József kocsipest 34 forint elűkaszatása miatt letartóztatta. Mindkettőt a gazdája üzleti pénzéből szikszarkozt.

— **Öngyilkossági kísérlet.** *Friedländer* Béla huszonháromezer kereskedővel ma reggel a városig tben, a *Hermína-kámpola* közelében eddig ismeretlen okból felbontotta magát. Eszméletlen állapotban szállították a Rókus-kórházba. Alig maradt életben.

— **Tékozló fia.** *Riesz* János táplói lakos ma pannagett fel a fővárosi pályán, saját fia, *Riesz* Mátyas, 19 éves tanuló ellen. A kénytelenül fia ugyanis ellopja apjának ötezer forintot takarékpénztári könyveket s a pénzt felvéve, a fővárosra jött, hol néhány napig nagyban derőzött. Par napja eltűnt a fővárosból. A rendőrség elrendelte a körözését.

— **Öngyilkossági kísérlet.** *Friedländer* Béla huszonháromezer kereskedővel ma reggel a városig tben, a *Hermína-kámpola* közelében eddig ismeretlen okból felbontotta magát. Eszméletlen állapotban szállították a Rókus-kórházba. Alig maradt életben.

— **Tékozló fia.** *Riesz* János táplói lakos ma pannagett fel a fővárosi pályán, saját fia, *Riesz* Mátyas, 19 éves tanuló ellen. A kénytelenül fia ugyanis ellopja apjának ötezer forintot takarékpénztári könyveket s a pénzt felvéve, a fővárosra jött, hol néhány napig nagyban derőzött. Par napja eltűnt a fővárosból. A rendőrség elrendelte a körözését.

— **Öngyilkossági kísérlet.** *Friedländer* Béla huszonháromezer kereskedővel ma reggel a városig tben, a *Hermína-kámpola* közelében eddig ismeretlen okból felbontotta magát. Eszméletlen állapotban szállították a Rókus-kórházba. Alig maradt életben.

— **Öngyilkossági kísérlet.** *Friedländer* Béla huszonháromezer kereskedővel ma reggel a városig tben, a *Hermína-kámpola* közelében eddig ismeretlen okból felbontotta magát. Eszméletlen állapotban szállították a Rókus-kórházba. Alig maradt életben.

Szabolcsmegyében Kis-Várdán 1 halálozás kimeneteli megbetegedés, Káraszón 1 megbetegedés, Berzelen 1 halálozás.

Máramarosmegyében a vasuti munkások között 1 megbetegedés, 2 halálozás, Körösmezőn és M-Szigeten 1-1 megbetegedés, Bereczanfalván 1 halálozás kimeneteli megbetegedés, N-Bocskón 2 halálozás, Kacsabon 1 halálozás.

Szatmármegyében Bikszádon 1 halálozás, Bujánháza 1 halálozás, Szamoszegen és Felső-Fermezelyen 1-1 megbetegedés.

Marosvásárhelyen 1 halálozás.

Békésmegyében Tót-Komlóson 1 megbetegedés.

Csongrádmegyében Algyón 2 megbetegedés, 1 halálozás.

Bács-Bodrogmegyében Melykuton 1 gyanus megbetegedés, Csurogon 1 halálos kimeneteli megbetegedés.

Kolozsvártot 1 megbetegedés, 2 halálozás, Kolozs-Monostoron 1 halálozás.

Kis-Küküllőmegyében: Bábahalmán 1 halálozás.

Szegeden 5 nap óta sem betegedés, sem halálozás nem fordult elő.

A *debreczeni* járványbizottság, mint nekünk táviratozták, engedélyezte, hogy e hó 25-ikén az összes fő- és középiskolák megnyithassák.

Csongrádról írják nekünk: Az utolsó Koleraset Csongrádon eddig nyolcznapal történt, és így a mai napon — szeptember 13-án — a város népe felszabadult a zár alól, mely mintegy lenyűgözte, minthogy a rárodható gyümölcsöt eladnia nem volt szabad. A Tisza folyó vizét semire sem volt szabad használnia s azt illami esendőrök örzítették. Az országos vására be volt tiltva. Az iskolák bezártak s a tanítás kezdetét nem vehette. A városból egészségi bizonyítvány nélkül nem utazhatott el senki sem. A gyanus betegek a járványkórházba szállították, a város teljesen elszigetelve volt; s mere kereskedés, sem munka nem virágzhatott, s a város iránti anyagi károkat szenvedett.

Ansztriában.
Bécs, szept. 14. A Pol. Corr. konstalálja, hogy a kolera Galiciában most már eszökönében van és hogy az utolsó nagy hadgyakorlatok nem voltak a betegség terjedését magok után.

Lemberg, szept. 14. Az utolsó jelentések szerint az egész országban 16 megbetegedés és hat haláleset fordult elő kolera következtében.

A külföldön.
London, szept. 14. Bingley városában Brathford mellett, nyolcz nap óta több koleraeset fordult elő.

Belgrád, szept. 14. Minthogy szept. 4. óta Zimonyban nem jelentettek be újabb koleraeseteket és a bécsi lapok ama jelentését, hogy szeptember 9-től 10-ére ott újabb koleraeset fordult volna elő, hivatalosan megczáfolták, a belgrádi városi prefektúra a zimonyi kereskedőkre nézve kiadott városi tilalmat megszüntette. Az egészségügyi vizsnyok Belgrádban a legjobbak.

Konstantinápoly, szept. 14. Az utolsó 24 órában a skutari térségben 6 megbetegedés és 5 haláleset fordult elő kolera következtében. A nevezett térségben összesen 103 ember betegedett meg 60 meghalt korábban. Szulibanan tegnap két megbetegedést jelentettek be. Galaczban egy orosz zsidó házaspár halt meg korábban. Stambulból néhány szörványos esetet jelentenek.

Ferenc Ferdinánd főherceg utja a világ körül.
— Itt az *Egyetértés* számára egy tengerészist az *Erzsébet* fedélzetén.

Tengeri utazás. Thursday-sziget.
Elhagyták O'Holland gyönyégt, Jáva szigetét, hogy főkeressük Uj-Holland egyik gyönyégt, az stránybív fényében ragyogó legújabb világrész hatalmas empóriumát, Sydneyt. A hosszú utat, mely e két hely közt fekszik, lehetetlen volt egyhuzamban megenni, közséntartványoknak nem lévén elegendő irtartalmak az ifly hosszú utazásra szüksegelt közreműködését fogadni. Ennélfogva a Torres-utban fekvő Thursday-szigetet vételet mint közbenes és a Batavia-Sydney közti távolságot ugyszóvaln felező közszarokdohelyül kitálaszta; itt jó előre megrendeltük a megfelelő közreműködését, minthogy az ninesen mindig készletben.

Nyolcz napi utazásunk alatt, néhány gyorsan muló zivatartól eltekintve, ugyanazon kedvező időjárásnak örvendünk, mely hajónkat Triszittől kezdve eddig szakadatlanul kísérte. Eleinte Jáva-sziget északi partja mentén, majd meg az attól keletre fekvő szigetorsó mellett vezetett el utunk. Egymásután maradtak el Bali, Lombok, Sumabwa és Flores szigetei, melyeken áthozdúk a tűzhányók azon hatalmas láncolata, mely Sumatra északnyugati csucsalól kezdve egy óriási ívben körülkarolja Ázsia keleti szigetorsóportjait és tengerelleikét. Kamaszka északi csucsal végződve. Mint a haragvó Wotan Brinnildét egy vette körül Plútó ez ó-világrész tűzvárszala. És valamikor egy régmúlt geologikus korszakban bizonyára Ázsia határát jelölte és tüzkörönd, de azóta áttört rajta az ellentálatlan Siegrínd, a hódító, romboló Neptun és most nagy és mely tengerszakaszok választják el a vulkánok téves falanzát az anyaföldtől.

Érdekes látványt nyújtottak a vulkánikus szigetek, melyek mellett utunk elvezetett. Sokszor egész közel haladtunk el hozzájuk, úgy hogy egész impozáns nagyságokban bámulhattuk a kupakulo égnék meredő bejárait a Tartarosnak.

A legmagasabb tűzhányó a vidéken a 4200 m. magas „Rindjani” Lombok szigetén április 29-en éjjel haladtunk el mellette, azaz inkább alatta. Az óriási hegy, melynek kupakulo tömege hatalmasan toronyosult fel ég felé, egy azt magasságának felében gyűrűként körülvevő felhő által mintegy két részre volt osztva. Felső csucsal része fenn a magas égen úgy jelent meg mint a líbiai sivatag szélén, a délibambutata piramis. A fekete hegy fehér felhő alapján uszva és élesen megvilágítva a hold varázslatos fényétől, tűnényeszerű látványt nyújtott.

30-án elhagyta a Jáva-tengert a Flores-tengerbe lépünk át, mely a hasonvevő sziget után nevezte ki így.

Május eszejét ő fensége kívánatára mint örömapot álltak meg. Hajnalhasadtakor zenekarunk néhány vig darabot játszott, üdvözölve az év legszebb havának első napját. Otthon is, a messze hazában, az örömeim ünnepe e nap, az ébredő természetnek apothosisa. Megszűnt a téli fagy, a természet halotti leple — a hó — elolvadt. E helyett: tarka virágok ezerszínű köntösében díszlik a mező. A telen át köröpar fák galyait fiatal zöld lomb veszi körül. A ki csak megszabadulhat a városi élet gőzkörűtől, a megeleve-

— **Öngyilkossági kísérlet.** *Friedländer* Béla huszonháromezer kereskedővel ma reggel a városig tben, a *Hermína-kámpola* közelében eddig ismeretlen okból felbontotta magát. Eszméletlen állapotban szállították a Rókus-kórházba. Alig maradt életben.

— **Öngyilkossági kísérlet.** *Friedländer* Béla huszonháromezer kereskedővel ma reggel a városig tben, a *Hermína-kámpola* közelében eddig ismeretlen okból felbontotta magát. Eszméletlen állapotban szállították a Rókus-kórházba. Alig maradt életben.

— **Öngyilkossági kísérlet.** *Friedländer* Béla huszonháromezer kereskedővel ma reggel a városig tben, a *Hermína-kámpola* közelében eddig ismeretlen okból felbontotta magát. Eszméletlen állapotban szállították a Rókus-kórházba. Alig maradt életben.

lő természet öleiben tölti a napot, hogy élvezze a tavaszhoz, sokáig nélkülözött kincseket: a nap melegét, a virág illatát, a madár dalát.

A mi hajómajlisunknak nem volt ez a jelentősége. Hiszen nekünk nem volt hajónk a nap tüzös sugárában, sem a fák lombjában, sem a virágok pompájában mi az egész telet a forró égöv örökké vintó természetének körében töltöttük. Ennélfogva inkább csak az otthoni örömeink emléket állítottuk meg. A parancsnok és a tisztikar délután pisztoly-czélbélővést rendezett, melyen Ferenc Ferdinánd ő fensége is résztvett, meghívásuknak engedve. A hátsó ágytorony lobogókkal fel volt díszítve, az volt a „lövőerde”, egy táblán a következő felirat állt: Timorház 1893. máj. 31-én. E felirás azért választott, mert épen Timor szigete közelében voltunk. Jobbra-balra a toronytól a két löhely felállításra és a hajó vége felett két-oldalt bambusz-rudak voltak megerősítve, az egyiknek végén egy üveg, a másik egy czéltábla függött. A lövők sorrendje sorsoláson alján állapított meg. A társaság megosztott két részre; az egyik fél az üvegre lött, a másik egyidejűleg a czéltáblára.

Miután mindenki megett a maga 6 lövést, helyet cseréltek. A lövések jószág szerint bizonyos értékűk volt. A lövések esszértéke határozott a nyerevények elosztásánál.

Ő fensége, a ki ismeretes jó lövő, szintén a mestertlők közt volt.

Ezután következett a matróz-ünnepély, mely különböző versenyjátékokból állott. A födelzet egyik felén zsákfuttatás volt; hármankint egy sorba álltak a versenyzők, a kik nyakig egy-egy szűk zsákba voltak dugva, úgy hogy sem lábszáraikat, sem karjaikat nem mozdíthaták. Ebben a kisse kényelmetlen ruházatban kellett a kitűzött pályá végéig versenyt ugraniok, természetesen sokan estelek utközben, elbotolva vagy felreökve egy ügyesebb versenytárs által, a mi azután átalmásan hatótt eldött elő legényünk között, a kik tömött csoportokban álltak körül a versenypályát.

Ő fensége kíséretével és a hajó tisztjeivel a pálya egy keresztpóna által jelölt végén állott, a honnét azt szabadon áttekinthette. Volt versenyzőzsák is köztél; az egyik végébe belesimpaszkodott 4 hörihorog, tenyeres-talpas fűtő, a kik többnyire igen erős legények, a másik végén 4 matróz fogta makroka. Egy mellettem álló társam, a futókról volt igen jó véleményem: „Azok fognak nyerni bizonyosan” mondta. „De én mégis azt hiszem, hogy a másik fél fog nyerni”, felelt nek. — „Azok a czímegek?” — „Igen, mert köztük van az a fekete magyar fűtő.” — És igazam volt. A derék gyerek megleszette izmait és úgy elhuzta a kötelet, mintha a másik végén senki sem lett volna.

Igen mulatságos volt a versenyműködés egy hájjal vastagon bekenet kötéltre, a mi nemcsak ügyességet, hanem kitartó szívet is igényel. Matrózaink egész leleményességgel és furbasággal felkészültek, hogy elérjék a sikalmás kötel felső végét; a legutóbbin ruhájukkal a hájat letörölve, igyekeztek feljutni. Persze a később jövők előnyben voltak, mert elődek már jóval megisztották a kötelet. Végre az egyik erős újjaink a kötelet a kötel mélyedésébe kapaszkodva felért a rudra, melyen a kötel függött. A derék fű megérdemelte a néhány üveg bort és a pénzdarabot, melyből nyerevénye állt.

Legnehezebb volt a pénzbuvárki feladata. Néhány nyak veder meg volt töltve tengeri vízzel; a veder fenékén egy pénzdarab volt; ezt a veder mellett álló buvárnak, a kinek felső teste meztelen volt és kezei hátraktöve úgy, hogy azokat nem használhatta, szájjával ki kellett hozni a vízből. Mandegyük mellett persze két társa állott, a ki őt kihuzta, ha megtalálta a pénzt, vagy ha már melegeletle a víz alatt éledt. Mulatságos volt a felmerülő vigorgó arcokat látni, az összeszorított fogak között a megtalált ezüstpénzcel.

Ő fensége láthatólag jó mulatott e részben eredeti matróztréfákon, sokszor kitarásra buzdította a versenyzőket. Végre táncra kerekedett fel hangulata több legényünk. Ezzel végződött a hajómajlis. Este az udvari eszűdhez több tiszt is hivatalos volt.

Azon éjjel hagytuk el a malajzi szigetek déli láncolatát, a Timor- és Wetter-szigetek közti tengerészoront áthaladva. A bucsu kisse zivataros volt, de csakhamar elmaradtak a fenyegető felhők és az Arafura-tengerre érve, ismét azon szép időjárásnak örvendünk, mely eddig kísérte hajónkat.

A fauna, kivéve a *repülő* halakat, melyek sokszor nagy csoportokban keltek szárnyra hajónk közelében, (többen a födelzetre is estek; ezek közt két válfaj volt képviselve, melyek szintén a zoologikus gyűjteményhez kapcsolhatók), meg a szigetek közelében is szegényes volt. Néhány tengeri fecske és ugynevezett „freganták”-on kívül nem láttunk semmit.

Május 6-án napföldtörekör tünk fel a láthatóron a Torres-szoros déli részén fekvő szigetek, köztük a mi legközelebbi czélunk; Thursday (csütörtök) sziget.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.
— **A városligeti szinkörben** szombaton az *Özevgy* kiállítását kerül színe. Vasárnap két előadás lesz. Délután négy órákor főhőlyárakkal a *Kis baba*, esti hét órákor rendez helyarátkál 48-szor a *Tűzlejtő Amerikában* kerül előadásra. Hétfőn *Bónis* Lajos jutalomjátékával a *Szegény Jonathán*-t adják, melyben *Molly* szerepét *Csongori* Marisza, az egyik diákasszonyt pedig *Csatai* Zsófi adja.

— **Blaha Lujza asszony** tegnap érkezett vissza Balatonfüredről a fővárosba és szombaton, 16-án lép föl először a népszínházban a Páros bugyelláris Zsófi szerepében.

— **Az óbudai szinkörben** e hó 18-án kezd lesz az utolsó előadás. Addig még két érdekes darab kerül színe. *Macbeth* látványos kiállításával, zenével, új díszlet és jelmezekkel és *Zampa*, vagy a *márványóra*, Herold hírneves régi operája, melyet a nemzeti színházban 23 éve adtak utóször s azóta csak *Latábar* hozta színe a budai szinkörben. Az opera az óbudai szinkörben vasárnap kerül színe.

— **A Nagymama** — *Hamburgban*. A korán elhunyt Csiky Gergely e „Nagymama” című vígjátéka e hó 12-én szép sikerrel került színe a hamburgi városi színházban, Schmitzer J. fordításában. A lapok nagy elismeréssel írnak a darabról, mely Hamburgban a szezon első udjónsága volt.

— **Egy monstre-dráma.** Rochard, a párisi „Porte St. Martin” színház igazgatója, mint a francia fővárosból írják, Lujza Martin „Napoleon” című katonai drámájára készül, mel hat felvonásból és *hatvanhat képpől* áll. A darabban 2-300 ember szerepel, a csatajelenetekben pedig a háttérrel ólomkatonák löknek bejelenésit. A monstre-udjónság kiállítás 250,000 frankba kerül. A czímzserépet Garnier játsza.

— **Uj festőkisloka** nyílik meg október eszején a fővárosban a párisi és müncheni modern festőkisloka mintájára rendezve. A tanítással elő alakok szolgálnak modellül. Hetenkint kétszer korrekúra. A be-

ralások (Páza-utca 1. sz. I. em.) *Újváry* Gézárdal történetek naponta 9-12 és 2-5 óráig lesz.

— **Baritonista kolbászkereskedő.** *Newyorki* lapok írják, hogy ott *Marescalchi* baritonista megparna a szinpad díszeséget, elhagyja pályáját és a kolbászkereskedés adja magát. Tán ideát is akáda egy-egy énekes, a ki ezt a példát bizvást követheti.

— **Lesztenografát szimű.** Érdekes irodalmi lapost követelt el egy amsterdami színházigazgató egy helyi sziműről ellen. Az utóbbiak egy sziműre ugyanis nagy sikert aratott egyik párisi színházban, de meg nem volt kinyomva. Az élelmes színházgató, ki mindenáron elő akarta adni a darabot, de fizetni érte, úgy látszik, nem volt kedve, element az egyik előadásra s egy philyólop lesztenografátja az egész sziművet, melyre már nagyon készülték. De a premieket alkalmasint meg fogja zavarni a törvény közbe lépése.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **Újjab építkezés a vízvezetéknl.** A káposztásmeyeri vízmű kiegészítést része most már megfelel a hozzá fűzött várakozásnak, napokint közel 30 000 köbméter vizet szállít, de ez korán sem elég, hogy a többi vízművel együtt a főváros összes és folytonosan növekedő szükseletét még csak a legközelebbi jövőben is fedezze. Azért a tanács idejében kíván gondoskodni arról, hogy a múlt évi és idei kamlatások ne ismétlődjenek. Mai üléséből utasította a középítési igazgatót, hogy a káposztásmeyeri vízmű további kiegészítését részletes terveit sürgősen készíttesse el. A munkának az építési programmal együtt meg ebben az évben kell elkészülnie, hogy az építést a jövő tavasszal folytathassák.

— **Adókvótés.** Az adókvótés bizottságok e hó 15-én, pénteken, a VI. kerületben a 3999-1008. hr. számok alatt összeadt adókvótésokról a VII. kerületben pedig a megidézettek III. oszt. kereselődő-javaslatát fogják tárgyalni.

— **A vígadó köztelése** iránt a tanács eskakony újabb árjelést hirdet, azzal a változtatással, hogy a bérleti idő hat év helyett kilencz és háromnegyed év lesz. Az árjelés határidője e hónap 25-én jár le.

— **Iskolaszéki választások.** Ma délután a IV. ker. bizottsági tagok *Kékh* István emlékelet alatt ülést tartottak a megállapítottak az iskolaszéki választásokban követendő eljárás nézve. Az előterjesztett jelölésőrt egyhangul elfogadták. A névsorban kilencz új név van, a többi iskolaszéki tagot újra megválasztják. Választandó 20 rendezés és 10 póttag. A választásnál bizalmi férfiakul *Bárány* Ernő, *Görög* István, *Hegedűs* Károlyt és *Loorich* Gusztávot jelözték meg. A választás vasárnap lesz a régi városháza tanácstermében. Ez alkalommal elhatározták, hogy a városi közzigyeleket megelőző értekezések, mindig a közzigyele előtti napon este 8 órákor a IV. kerületi társaskör helyiségében (Lipót-utca 21.) lesznek. — Ugyanezen ma tartottk értekezletet a tárgybán a VI. kerületi választók is. *Bardocz* János elnök jelözte, hogy az idő rövidsége miatt ezutal a kaszinó és polgári kör bizalmi férfiak állították össze az iskolaszéki tagságra jelöltek névsorát, azt elfogadásra ajánlotta. Miután a listát felolvasolta, *Vécséi* Lipót szözlalt fel s azt kifogásolta, hogy a kandidálás nem történt helyesen, mert a polgári körben tegnap tartott ülésre a választók nem kaptak megívót. Csak az eljárást kifogásolta s nem az ajánlott személyeket. E nézetek adótt feljegyzte dr. *Reiner* E. is, azonban *Bardocz* elnök felvilágosító szavai és *Gál* Károly, *Tenczer* Pál és másoknak az történetek helyes feloldására után változtatlanul elfogadták a listát, mely a következő: *Szász* László, *Tenczer* Pál, dr. *Lang* Gyula, *Schmetzka* Ferenc, *Barta* Miksa, *Cséry* Kálmán, *Deszényi* József, *Porray* Gábor, dr. *Fülöp* Károly, *Horváth* Lajos, *Jálics* Géza, *Jammiecky* Lajos, dr

berre 23/4... Falho... qu. zab. 30.870 qu.

Abadonlati hivatás... Kivonat a hiv. lap szept. 14-ki számából.

Arveresek a fővárosban. Stein Frigyes 321... Arveresek a vidéken. Baró Perényi Zsigmond.

Szerkesztői üzenetek. Örök igazság. A dolognak nagy fenéke van...

Magyar királyi szálló. Nemzeti szálló. Angol királynő.

Magyar királyi szálló. Nemzeti szálló. Angol királynő. Hungaria szálló.

M. KIR. OPERAHÁZ. Budapest, szeptember 15-én. Aszperaház színház.

VARSZINHAZ. Budapest, szeptember 15-én. BUDAI SZINKÖR. Budapest, szeptember 15-én.

Színházjatekrendek. A nemzeti színház jatekrendje. A budai szinkör jatekrendje.

Központi szálló. Korzó szálló. Ringer 2. korona-szálló.

Erzsébet szálló. Madame Lemonie. A Klabriaspárti utazása Chikagóba.

M. KIR. OPERAHÁZ. Budapest, szeptember 15-én. Aszperaház színház.

VARSZINHAZ. Budapest, szeptember 15-én. BUDAI SZINKÖR. Budapest, szeptember 15-én.

Színházjatekrendek. A nemzeti színház jatekrendje. A budai szinkör jatekrendje.

Központi szálló. Korzó szálló. Ringer 2. korona-szálló.

Erzsébet szálló. Madame Lemonie. A Klabriaspárti utazása Chikagóba.

FOLIES CAPRICE. „Die Klabriasparchie“.

Meg csak 16 napig! SALAMONSKY A. CZIRKUSZA.

HUNGÁRIA Radios Vilmos és Fiai SZÁLLODA.

Table with columns: Folyó, Vízmerés, Víznyomás, etc. Lists various water levels and measurements.

Table with columns: Ár, Érték, etc. Lists various goods and their prices.

Table with columns: Ár, Érték, etc. Lists various goods and their prices.

Table with columns: Ár, Érték, etc. Lists various goods and their prices.

Table with columns: Ár, Érték, etc. Lists various goods and their prices.

Table with columns: Ár, Érték, etc. Lists various goods and their prices.

Table with columns: Ár, Érték, etc. Lists various goods and their prices.

Table with columns: Ár, Érték, etc. Lists various goods and their prices.

Table with columns: Ár, Érték, etc. Lists various goods and their prices.

Table with columns: Ár, Érték, etc. Lists various goods and their prices.

